

СВОБОДА

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Робітничі ферменти в СССР

Робітничі ферменти в СССР не новина. Не зважаючи на найбільше рафіновану політику Компартії у відношенні до робітництва та на особливу загрозу з боку органів, тобто КГБ, міліції і всіх партійних та державних установ, які постійно займаються пригнітуванням і придушенням настроїв, вибухи серед робітників уже не раз мали місце. Сталося це знову в першій половині травня ц.р. у великій автомобільній фабриці ім. Толіяті над Волгою.

„Господар країни“, як робітників називав совєтська пропаганда, як і всі інші громадяни, має тільки одне право: виконувати те, що їм доручає партія і уряд. Промовистим у цьому відношенні є профспілковий рух в СССР. У всьому світі профспілки — це незалежні організації робітників, кермовані самими робітниками, а цілісною їхньою є дбати про добробут робітників, поліпшення його життєвих умов та піднесення його ролі й значення у житті народу й держави. Так було і в Росії та на початку існування Совєтського Союзу аж до 1921 року. 1921 року на X з'їзді Комуністичної партії розгорнуто робітничу опозицію на чолі з відомими робітничим діячем Шляпніковим, а профспілки повністю підкорено партії і її місцевим ячеекам. З того часу і аж досьогодні профспілки не відновлювали своєї колишньої позиції і не стали самостійним робітничим рухом, захисником робітників при станку і в суспільному житті.

Профспілки стали повільним знаряддям у руках партійних чинників, вони поспішно виконують самі доручення партії і підкорюють робітників, щоб ті не ухилилися від них. Профспілки робітників в СССР — це додаткові наглядачі і нагадники робітників до послуги і до постійного піднесення зусиль. Найкраще відбиває це пояснення, чим є профспілки в совєтській системі. Це „транспісійний пояс“ між партією і державним апаратом, яким ті передають свої бажання і переводять свою політику в життя. Ясно, що такі профспілки не дбають про робітника, а дбають, щоб робітник якнайшвидше виконував дані йому партією і урядом доручення. Значить, в ефекті профспілка працює не для робітництва, а проти нього.

Не зважаючи на те, а може власне саме тому, останнім часом разом з робітничим рухом в СССР і національним відродженням поодиноких народів, поведених Москвою, виник незалежний профспілковий рух. Як і було до передавання особливо швидко й рішуче заклики його, його організатори заперотили в тюрми, „психушки“ так, що про них і не чути. Не дармо ходять вістки, що значну частину з них фізично знищено.

Виникає незалежний робітничий керівні осередки в поодиноких містах і на поодиноких виробничих комплексах СССР під час заворушень, чи для висунення перед адміністрацією невідкладних вимог робітників, які знаходилися у особливо прихрих умовах. Мало це місце 1962 року в Новочеркаську, в Ростові на Дону, де власне такі ядра керували робітничими виступами. Відомо, що деяких членів таких ядер знищено під час розправи з робітниками, а інших опісля поодинокі.

Виник тепер такий керівний, неначе профспілковий осередок у автомобільній фабриці ім. Толіяті над Волгою, де працює понад 70.000 робітників. Причини незадоволення робітників були завжди ті самі, що є в СССР: брак товарів першої потреби, зокрема харчів, м'яса, молока і молочних виробів, своєї горюдини, тощо, високі ціни на те все, що є, і погана якість, про що так широко останню розписується совєтська преса; а далі мови праці у фабриках, гігієна праці, безпека праці, зростаючий натиск на піднесення продуктивності, постійне збільшення норм і додаткове навантаження працюю без піднесення зарплати.

Страйк у фабриці ім. Толіяті викликав широкий рух симпатій і підтримки страйкуючих. Не лише суспільство, але й інші фабрики підтримали автомобільних страйкарів. Існують навіть неперевірні інформації, що одна з найбільших фабрик у СССР, в Горькому, вишла на страйк для підтримки своїх товаришів на заводі ім. Толіяті.

Усі органи совєтської влади заворушилися й приступили до негайних протизаходів. Бож коли виявиться, а це станеться раніше чи пізніше, що совєтська система ані справедлива, ані робітничая, ані не має підтримки робітників, тоді обсягнеться той ґрунт під совєтською пропагандою, на яку вона тепер побудована і яким вона оправдує свою екзистенцію. Одним з таких заходів була поїздка члена Політбюро Андрія Кириленка до автомобільної фабрики над Камою, де він протягом трьох днів уговорював робітників і керівництво. Та це зaledве чи зарадить зростаючим ферментам.

Знову зародилися кімнати Українського Наукового Інституту Гарвардського університету у Кембриджі, Масс. Було гамірно й метушливо, бо у дні 29-го травня до 1-го червня 1980 відбував там уже 5-й з черги З'їзд Постійної Конференції Українських Студій (ПІКУС). Це спадщина колишньої Наукової ради Фонду Катедр Українознавства, яка створилася була 25-го листопада 1967 року під головуванням проф. Омеляна Прицака з участю трьох інших українських професорів американських університетів і коледжів та мігра Степана Химича, найбільш, мабуть, заслугою для створення того українського наукового центру при Гарвардському університеті. Своєю ініціативністю, ентузіазмом і просто фанатизмом для справи української науки пов'язаної з престижем американським університетом, він зумів створити довкола себе ґрунт таких, як він, фанатично відданих цій ідеї молодих людей і придбати для цієї ідеї проф. О. Прицака. Невтомний Богдан Тарнавський також заслугою на УНІГУ призначення за його заслуги.

Після розв'язання Наукової Ради засновано ПІКУС, як щорічний науковий форум для українських професорів з американських і канадських університетів та дослідників українознавчих дисциплін. Перший з'їзд ПІКУС відбувся у 1976 році і створено тоді три секції: мовно-літературну, біо-бібліографічну та історико-соціологічну. Прийнято правил, за яким ПІКУС є автономною організацією, для якої Український Науковий Інститут Гарвардського Університету є тільки, так би мовити, спонсором і покровителем, який дає свої приміщення для з'їздів та інших наукових імпрез ПІКУС.

У п'ятницю, 20-го червня в Римі під час державного прийняття на його честь президент ЗСА Джімімі Картер виголосив промову, в якій він ясно й рішуче сформулював принципи й напрямки світової політики в сучасній ситуації. Напрямами її були очевидним попередженням для „конференції на вершинах“, яка відбулася 21-23 червня в Венеції, Італія. У конференції у Венеції взяли участь президенти й прем'єри семи головних індустриальних країн Заходу ЗСА, Японії, представниками якої — з огляду на смерть прем'єр-міністра Масаюші Огіри — були міністри, Великої Британії, Західної Німеччини, Франції, Канади.

Президент Картер сказав: „Першою підставою ідеєю є політика, яка опирається на міцній обороні національної безпеки і на тривалім світовім мирі... Ми не можемо боронити свободи тільки зброєю... Майбутнє нашого способу життя зумовлене нашою здібністю забезпечити однакові економічні шанси й соціальну

Іван Кедрич

ДОБРА НАУКОВА ІМПРЕЗА

УСІ „випозичує“ для справ технічних і організаційних когось із своїх вчених, як ось таким жертвним працівником на цьому 5-му з'їзді був Едвард Касинець, бібліотекар Гарвардського університету й головний організатор величавої уже бібліотеки УНІГУ. Директор УНІГУ, проф. О. Прицак, є координатором на кожному з'їзді ПІКУС. За правильником — головами щорічних з'їздів ПІКУС є за чергою голови названих вище секцій і ними були досі професори Б. Романенчук, М. Богатюк, Ася Гумєніш і Д. Штогріш. На наступний рік обрано на голову знову проф. М. Багатиюка.

У програмі цього останнього з'їзду ПІКУС було 42 професори й науковці-дослідники, як доповідачі з преріжних ділянок наук, охоплених названими вище трьома Секціями. Не всі вони прибули. Не всі заповнені доповіді відбулися. Але прибули наші учні та кож з Чикаго, з Тексасу і з Канади, з далеких міст, з витратою власних коштів і великого труду — бо їх усіх туди тягнула туга зустрітися знову з поважним ґрутом колеґ-науковців та мати форум для виголошення власного наукового твору — хоч би тільки в його короткому змісті, бо кожний виступ був обмежений до 20-25 хвилин. Прибули між іншими вченими й Святослав Караванський („Словник рим, як модель української мови“) та Ніна Строката („Думки з приводу термінологічних українських словників“). З'їзд охоплював, крім доповідей, також спільну вечерню із віртуозом Мартою Цибиш за фортепіано (вона грала твори Лисенка, Новосад-

жаничтва: до справи науки і всього того, що безпосередньо чи посередньо з наукою пов'язане.

Створення Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті — це один із кількох найбільш величавих успіхів нашої вільної громади — поруч із виданням Енциклопедії українознавства, із здвигненням пам'ятників Шевченкові у Вінніпегу й Вашингтоні, поруч із переведенням трьох Світових Конгресів Вільних Українців у Нью-Йорку й Торонто. Автореґляма взагалі не є гарною рисою владі, а наукові установи живуть і діють в атмосфері, яка чужа їй неохоча супроти реклами. Проте широкі кола нашого громадянства повинні знати про те, що діється в українському вільному науковому світі. Повинні знати хоч би тому, що в Україні нема українською мовою ні одного наукового журналу і що в Україні друковане слово застрягло до впади ворожої чужинської окупації. Відбувся, наприклад, з'їзд ПІКУС панель на тему „Методи досліджень українського поселення на еміґрації“ під проводом проф. В. Бандери. Насправді йшлося про довідник, що його відсутність боліло відчувалася і відчувалася та який належить до пріоритетів у плануванні найбільш потрібних нам книжок. Цей довідник зладжений уже Українським Соціологічним Інститутом і видання його користуватися матеріальною допомогою від НТШ.

У надзвичайно цікавій дискусії, в якій вказано також на різні недоліки цієї першої спроби науково схопити все українське поселення в діаспорі, підкреслено потребу, щоб це не була тільки одноразова видана книжка, яка за кілька

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ФОРМУЮЄ НАПРЯМНІ

справедливості для всіх наших громадян... Як найкращою формою правління є самоуправа, так сильнішим підмурівком всякого союзу є свобідна воля. Наш союз є союзом вільних демократів. Ми черпаємо нашу силу з одного боку з наших спільних традицій, а з другого — з наших індивідуальних різниць... Деякі голоси в мій батьківщині і в Європі говорять про розклад... Вони відносять упадок західної цивілізації... Я урочисто прикликаю неохитне забор'язання Америки боронити наші спільні інтереси безпеки і миру і ми полегшимо на наших європейських союзників, які поєднують з нами в цьому зусиллі... Я не приймаю передбачувань про слабкість упадок демократії в світі. Наші суспільства, наші цінності, наші вольності впадут тільки тоді, коли ми дозволимо на це... а я переконаний, що ми ніколи не піддамося...”

Переходячи до відносин з найбільшою загрозою миру й свободі, із Совєтським Союзом, Президент сказав: „Детант з Совєтським Союзом залишається нашою ціллю, але детант мусить бути побудований на міцному фундаменті спротиву агресії... кожен мусить знати, що намагаючи роз'єднати наш союз не пощасть, як і не пощасть заохилити, що жакимсь чином Америка, або Європа будуть островом детанту, під час коли в інших місцях стається агресія“... у минулих десятиліттях Захід з успіхом протиставив совєтському експансіонізму на захід і на схід. Сьогодні бачимо, що Совєтський Союз маршує на південь: в напрямі Афганістану і посередньо через В'єтнам у Камбоджу. Це є стратегічною загрозою життєво-

вих інтересів Заходу... Нашою відповідальністю є заявити в безсумнівний спосіб наш засуд совєтської інвазії, як довго вона буде продовжуватися. Совєти мусять зрозуміти, що вони не можуть безоглядно загрозувати світовому миру, чи далі користати з добродійств співпраці в часі перепроходження в життя політики збройної інтервенції.

В інших пунктах своєї промови порушив Президент ще й інші конкретні питання, а між ними справу миру на Близькому Сході, де, на його думку, домовлення у Кемп Девіді мусить бути основою дальших переговорів.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ І. ВИЖНИЦЬКОГО

Гантер, Н.Й. — В неділю, 29-го червня ц.р., у популневих годинах тут у власній галереї (напроти „Ксені“ в Гантері) відбудеться відкрита виставка образів Ярослава Вижницького. Виставка буде відкрита цілий сезон.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

„ПРОМЕТЕЙ“ У ПАРИЖІ

Новій управі Українського Центрального Громадського Комітету у Франції щастить: „Свято державності“ на початку ц.р., відбігло від шалюнь тир, що у ньому виступали з промовами визначні французи, а травневе свято у честь Симона Петлюри й Євгена Коновальця 24-го травня майже повністю вивинив фільдєфійський хор „Прометей“.

Щоб дати хорів час на його програму, промови обмежилися до мінімуму: д-р Я. Мусиянович привітав гостей від УЦГК, а інж. Ю. Малинович зумів у коротких словах сказати багато про двох наших державних мужів з однаковою трагічною долею, — смертю від політичного атентату. „Обидва вони жили як герої й померли як мученики“, — бо за словами доповідача, у часах визвольних змагань „Росія не була готова до демократії“, на що сподівалися наші демократи, а „Європа обороняла від московської навали Україну“, — як писала тодішня преса. Москва не вдалося поширити на Європу більшовицьких заворушень, тож вона в дикій помсті, втопила у крові повільнолюбні народи, в тому й Україну, якій Європа не подала помічної руки...

Зразу ж після цього появилися на сцені залі „Аліяр“ у найкращій дільній Парижу, хор „Прометей“ у чорних смокінгах зі своїм молодим, але професійним диригентом Михайлом Дяблєгою та не менше професійною піаністкою, у білій сукні, Іриною Пелех. Ми дивили підкреслили слово „професійний“, бо саме від професійності диригента залежить якість хору. Це ж бо тільки у співу України наші хори надолужували брак знання — високою музичністю та відчуттям ритму. На Заході, навіть слабкий голосово хор може дійти до перфектності завдяки доброму диригенту. „Прометей“ має обидві якості: чудовий голосовий склад і професійного, та вийнятово обдарованого диригента.

Це зразу відчувалося при двох перших точках: у мугтньому, бравурному „Хорі підземних ковалів“ Шевченка-Людкевича та ніжному, але трагедійному у другій частині „Часом я тужу за тобою“ Б. Кудрика. Співував сильний, скандованний „Косар“ Шевченка — Людкевича та зовсім нова інтерпретація „Огнів“ Шевченка — Воробкевича — Людкевича, при чому тут уперше виступили солісти І. Павлічка — тенор, та І. Кушнір — баритон. Закінчила першу частину велика кантата, що її парижани почули вперше, „У неділю“ Шевченка — Стеценка, і яку ми назвали б „козацьким адажіо“ або й частинною оперою з чудовим, мугтнім баритоновим солом „старого гетьмана“, виконаного зовсім молодим І. Кушнірем.

Вкрай захоплена публіка, — це ніяке перебільшення, — не вставала з місць і постійними, скандованими оплесками домагалася надатків. На жаль, точно визначена година закінчення не дозволила на більше як два і знову ж такі „козацькі“: „Грай бандуро“ Шамо, а якій „запорожці йдуть і співають кобзарі“ бо „Україна наш козацький край“, та репертуару „Зозулю“ із І. Гошем у солов'ю. „По синьому морі“.

Світла погасили, але овації не вгасали, з якими публікою (Закінчення на стор. 4)

Ганна Черінь

МАРУСЯ ЧУРАЙ І ЛІНА КОСТЕНКО

(Доповідь, виголошена на конференції Українських Студій у Гарвардському університеті з нагоди появи віршованого роману Ліни Костенко „Маруся Чурай“).

(1)

Ліна Костенко — найбільший поет (враховуючи і жінок, і чоловіків) нашого століття: її любить кожний українець на батьківщині й поза нею. Разом із тим, це — поетеса, про яку ми навдивовижу мало знаємо й яка ще за життя стає легендою. Її ми не зустрінемо в похвальних статтях, про неї майже не пишуть рецензії, твори її не друкуються, за малими винятками, в періодичних виданнях України, а збірки виходять, у порівнянні з іншими, навіть посередніми поетами, дуже рідко. Поетезі не включено в репрезентативні збірки нібито найкращих поезій „Доби нової знак“, або „Улюблений вірш“. Це справді парадокс: у збірці „Улюблений вірш“ бракує якраз улюблених віршів! А коли розкрити „Доби нової знак“, то побачите, що на початку стоїть горезвісний вірш Тичини „Партизани“, далі „Ленін“ Рильського, „Партвенток“ Первомайського, „До берегів епохи комунізму Воронька і так далі. Таких віршів у Ліни Костенко немає... В поєднанні з досить дивними обставинами кохання й подружжя, поетична творчість Ліни Костенко йде трудним шляхом. Совєтське літературознавство ховає від читача й дослідників особисте життя письменниці, тому тільки з апокрифів дізнаємося про перше одруження Ліни з поляком, друге — з росіянином. Якось це не сполучається з виразною українськістю поетеси, що наснажує кожний її вірш, не дає відступити з рідної землі. Але не з нею однією це було — глянцем на Франка, Коцюбинського, Довженка... Кохання з чужинцями — рід самобичування, створення травми, поглиблення страждань.

Передостання збірка Ліни Костенко „Над берегами вічної ріки“ була видана 1977 року. В кінці 1979 року вийшов історичний роман у віршах „Маруся Чурай“. Обидві книжки вийшли тиражем 8 тисяч примірників і розійшлися ще поки обохло фарба, так що дістати ці книжки майже неможливо. Перед цим твором немає вступного слова чи історичної довідки хоч би про Марусю Чурай, якщо не про Ліну Костенко. Тому доведеться трохи це надолужити.

Кожна знає українську пісню „Ой, не ходи Грицю“, що вважається народною. Кожна народна пісня, врешті, має свого автора, тільки ім'я його до нас не дійшло, а до першої версії цієї пісні, часом вдало, а часом не вдало додавали свої варіанти й зміни. Пісня про Гриця розійшлася по всій Україні — від Дону й поза Карпати, вона дала джерело кільком письменникам для творів на цій ханві. Зафіксований Максимовичем у 1827 році текст цієї пісні зовсім відмінно трактується Михайлом Старицьким, що комбінув в своїй драмі трагедію з комедією й переносить дію в обставини 1890-их років, а ще інакше Ольгою Кобилянською, що надає Марусі ім'я Тетяни, „Туркені“, гордої й демонічної чарівниці.

Яка ж то була Маруся?

А. Шклярєвський у „Зорі“ 1880 року подає досить детально біографію Марусі Чурай на основі народних переказів, що так само, як і Марусині пісні, переходили з роду в рід, від села до села, по цій Україні. Марія Гордієвна Чурай народилася 1628 року в Полтаві в родині козацького старшини, освітаного в козацькій думі героя, що його замучили ляхи в Варшаві. Маруся створила багато пісень, а серед них „Віють вітри, віють буйні, „Заспівали козацькі“, „Болить моя голівонька“, „Хилилися густі лози“, „Грицю, Грицю до роботи“, „Котилися вози з гори“, і, звичайно, пісню про Гриця, історію свого трагічного кохання. За народними легендами, Маруся була засуджена на страту, але як уже вона стояла на смертній помості, прибув козак Петро Іскра з наказом від гетьмана: за заслуги її покійного батька і, задля гарних, складених нею пісень, дарувати їй життя. Після помилування Маруся нездужала, пішла на прощу й вступила в монастир.

Народні перекази, як подає Шклярєвський, досить детально вимальовують портрет Марусі: „Красуна, великі

карі очі, густі брови, довгі вії, розкішна коса, білі, як перли, зубки, рожеві, як мак, уста, ніс із горбинкою“ і навіть „гнучка, наче тополя, з маленьким, но повно зарисованим бюстиком під тонкою білою, мережаною та квітчастою сорочкою“. Щодо її розумових здібностей та вдачі, перекази змальовують Марусю розумною, гострою співачкою-імпрровізаторкою, що складала на вечорницях пісні на різні okazji, була жартівлива, дотепна й разом із тим поважна, соромлива й сумна.

Ліна Костенко вишивала свій роман по канві тієї ж пісні про Гриця, але, на відміну від інших творів, її розповідь іде на правдиво-історичним тлі. Дія починається із середини пісні про Марусю й Гриця. У віршованих вступі автор повідомляє читача, що року Божого 1658 Полтава згоріла дощенту, і в тій пожежі загинули всі актори й судові книги. А серед них загинула й судова справа Марусі Чурай. Проте, лишилася пісня й народні легенди. Завіса розсувається, і, як каже Ліна Костенко, „року Божого такого-то, і місяця такого-то, і дня... Чурай Маруся — на підсудній лаві, і пів Полтави свідків за дверми“. В ті часи, за Хмельницького, Україна була розподілена на 16 полків, і вищою владою в місті Полтаві був полковник Полтавський Мартин Пушкар.

Стара Бобренчиха, мати отруєного Гриця, оскаржує Марусю; виступають свідки за і проти, а Маруся мовчить. Проти неї свідчать її поезія, її пісня, котру вона несамоовито заспівала, припадаючи до мертвого Гриця, але на суді вона не мовила ні слова. Бобренчиха твердить, що Маруся винна в смерті Гриця, й на доказ цитує слова Марусині пісні:

„Котра дівчина чорні брови має,
То та дівчина усі чари має“.

Доказ нікудишній, бо більшість українських діанат чорноброви; але Маруся й на те нічого не заперчила. Далі свідчила наречена Гриця, Галя Вишняківна — і на її слова „Маруся не обманувала“. На захист Марусі став полковник Пушкар, заважавши, що Грицько теж дуже винний, бо він звів Марусю з пуття, зрадив її. На це Бобренчиха відповідала гнівною й прекомічною тирадою:

„Якраз перед походом“

Не спалося мені, як на біду,
Грицько устат та шав' поза городом,
А я тихенько навзрів' іду.
Отож стилилась по той бік цибулі.
А там вже ауг, роздолла для бджолои.
Стою та й думаю: а дулі,
Щоб ви мене круг пальця обвели.
Взувачки мала, постільці сивинчі,
Щоб не шамтіло — шерстю догори.
Трава ж мяненька...
Колі щось манячить
Од Чураї, туди, в ококори“...

Далі вона розповідає, як Маруся звабила її сина. Чотири дні судили Марусю — й не могли розсудити. Як би то не було, вона вбила хорунжого, і за Магдебурським правом, що його в ті часи тримався у суді, їй належала кара смерті.

Другий розділ роману починається оглядом історичних обставин. Полтавський полк знову в похід збирається. Полковник посилає Івана Іскру гнцем до Богдана Хмельницького. Крім цих справ, Іскра має ще й свою власну — а може не тільки свою власну справу — він хоче просити в гетьмана скасування карного присуду для Марусі. Розділ кінчається перефразом Марусині пісні „Засві встали козацькі“ (так тут звучить і Ліна Костенко початок цієї пісні: „Засві встали“, а не „засвітали“).

Третій розділ — просторі спогади і роздуми Марусі у в'язниці. Вона широкі жалусе за Грицем, що вже не піде в похід разом з усіма козаками. Розповідає Маруся сама собі й читачам, як ще з дитинства любила вона з Грицем, як віддалася йому, коли він шов у похід, і поклялася чекати, поки скінчається війна. А Грицько, за намовою своєї захланної матері, спускався на багатство Галі Вишняківни й заслав до неї сватів. Але напередодні весілля він прийшов до Марусі й перепрошував її та намірявся розбити весілля з Галею й повернутися до Марусі. Але Маруся не могла на те погодитися, і Гриць в одній винив смертний труп, що його Маруся приготувала для себе самої.

(Продовження буде)

Р. Реген зустрівся...

(Закінчення зі стор. 1)

Під час зустрічі в Нью-Йорку. Стоять зліва пані Марія Душник, д-р Іван Фіс (організатори зустрічі) і Рональд Реген.

Реген закінчив своє слово протиставленням вартостей тоталітарної і демократичної систем та відкликався на слова колишнього президента ЗСА Теодора Рузвельта, що «президентура — це амвон», маючи на думці проповідкування і наголошування власне моральних вартостей.

В імені всіх присутніх Регенові дякував за відповідні д-р Фіс, бажаючи йому щезати успіхів у виборках. Реген кілька разів вжив українського «дякую», що він його засвоїв під час перебування на фестивалі в Нью

Джерзі. При відході Регенові вручила букет червоних троянд Хризанна Ворон, а її мати Дзвінка передала йому листівку від нью-йоркського відділу УЛТПА в обороні українських політ'язнів у СРСР, зокрема д-ра Миколи Плахотнюка. Ще кілька потисків рук і спільних знімків — і Реген, в ескорті членів особистої охорони, подався на іншу імпрезу в сусідньому готелі.

Після відходу Регена, учасники частувалися перекускою, обмінювалися враженнями на тему цих особливих відвідін.

Відбувся перший...

(Закінчення зі стор. 1)

ки як поета, а людину міцного духу, яка не заламалась у тяжких умовах. Промовця сказав, що поетичні твори Святослава Караванського знайдуть шлях до масового читача. Вони повні патріотизму, високої моралі, загальнолюдських вартостей.

Поет і літературознавець Остап Тарнавський, голова «Слова» говорив про книжку «Сутність та тайфун». Він підкреслює, що поет творив в умовах терору. Це він показує вибором назви книжки, що є також назвою одного з розділів у ній, де поміщені поезії, здебільшого написані у в'язницькій тюрмі після другого арешту автора 1965 року. Ці поезії створені після того, як тайфун, руйнівний ураган, налетів на українських шестидесятників, літературних критиків, поетів і письменників новітнього відродження. Тоді були заарештовані Іван Дзюба і Іван Сидоренко, які могли б очолити нове відродження української літератури.

Остап Тарнавський вважає, що вірш «Парус білий», яким починається збірка поезій Святослава Караванського, є програмовим. Він починається словами:

*Натімо в чорне небо парус білий!
Хоратаймо хист, відвагу,
сприт і розум!
Хай змітих крізь бурі нас
туго вітрило
Туди, де стисне кров і
смертю грозить.*

Збірка поезій Святослава Караванського містить 93 вірші, з них 20 перекладів з улюблених англійських поетів автора. Головна тема Караванського — боротьба за свободу. Книжка відкриває образ поета-білія, а також ліричного поета. Далі виступила дружина поета Ніна Строката-Караванська, яка сказала, що Святослав Караванський сьогодні тут, в Америці, на цьому святковому вечорі: стало можливим тому, що багато років укра-

їнці, які живуть поза межами України, домагалися його звільнення. Сьогодні вона говоримим не на тему творчості Святослава Караванського, як її прохали, а говоримим про Вячеслава Черноволу. Він був першим, хто подав інформацію про українських інаквудців на Заході. З книжки «Черноволу» почалась боротьба українців на Заході за звільнення співвітчизників. Сьогодні Вячеслав Черноволу знову засуджений. Саме звинувачення його в аморальному вчинку є — наругою над безмежно добром і чесною людиною, що боролася за своїх співвітчизників. Сьогодні він потребує нашої допомоги, оборони. Ніна Строката-Караванська закликала присутніх боротися за звільнення Вячеслава Черноволу — вислати листи і протести.

Святослав Караванський читав свої поезії, гуморески і записи з саморобного зошита, що був з ним у таборі. Він прочитав слова пісні, яку в 1953-54 роках співали в'язні, колишні повстанці, коли приходили з праці. У цій пісні є такі рядки:

*Сибір, Сибір, далекий край,
Сибір не боюся,
Назад вернусь,
З дівиною одружусь.*

Артистка Євеліна Белюць виступила з мистецьким читанням поезій С. Караванського.

У музично-вокальній частині вечора піаністка Уліта Ольшанівська грала Шопена. Лариса Дячок, композитор і співачка, під акомпан'юванням гітари проспівала «Колискову пісню», слова якої написав С. Караванський, присвятивши її Юрієві Шухевичу в день народження сина Романа. Також вона виконала пісню Володимирів Івасюка. Лариса Пастухів загра на бандурі власну композицію на тему 14-го сонету Шекспіра і фантазію на теми українських мелодій.

Святослав Караванський

Великий концерт у Клівленді в пошану Митрополитові

Українські католицькі парохії метрополітального Клівленду з нагоди кількоденного перебування в їх місті Митрополита і Архидієка Митрополита Любачівського в пошану Високому Гостеві урядили концерт, який відбувся в п'ятницю, 30-го травня, в Астродомі Св. Йосафата у Пармі.

Прибулого Митрополита при дверях до залу привітали з квітами діти школи Св. Йосафата Мотря Оршківська та Андрій Кордуба, а всі привітали в залі встали і заспівали релігійну пісню — «О, спомогай нас». Молоді бандуристи Ірина та Люба Завадівські під акомпан'юванням бандур проспівали церковну пісню «Царю Небесний», а також «Львівські фрагменти» Григорія Кистастого.

Привітальне слово двома мовами, висловив о. декан шайбелан Михайло Федорович, висловлюючи загальну радість з приводу перебування Митрополита у Клівленді.

Вітальні дружинники проспівали «Владико, Отче» і «Ми — Вітальні дружини». Далі привітав Митрополита голова Українських Злучених Організацій д-р Богдан Футей, а представники Пласти — Надя Палка і СУМ'у — Петро Возник вручили Високому Гостеві квіти.

Жіночий хор школи Св. Йосафата під диригуванням Зоряни Шокалюк проспівав гимн до Св. Василія, пісню «Божа Мати», «Привіт вітчизні» і «Ранок настав». Молодий вік виконавців, свіжі ніжні голоси і мальовничі народні збрания сприяли успішному виступу.

Танцювальна група парохії Св. Андрія під керівництвом Івана Зенчака зі жвавим піднесенням і захватом виконала «Коломийку» і «Гопак». Солоїст Юрій Оршківський під фортепіановий акомпан'ювання Зоряни Шокалюк з великим почуттям виконав вірш Андрія — «Владико неба і землі» з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака — Артемівського. Діти школи Св. Йосафата співали пісню «Мрія» англійською й українською мовами.

Чергова точка — фортепіанове сольно Річарда Андрія Едварда Масного звернула на себе особливу увагу присутніх. Перед ним висував син нашого заслуженого лікаря, молодий студент медицини, який виявив велику любов до музики і не абиякий хист у композиції та її введенні у фортепіановому творі «Прометей» власної композиції, оснований на Шевченковій поемі «Кавказ». На цьому концерті молодий автор уперше виконував прилюдно цей свій твір, що його він присвятив українському народові.

Автор майстерно відтворив окремі моменти першої частини поеми Шевченка за допомогою частих модуляційних змін, перемін темпа та динаміки від Аїданта містеріозно до Аллегро і Рубато, щоб таким чином урізноманітнити твір і надати композиції різноманітне кольору. Перша частина твору зображує «Порядок з хаосу», лад, що постав старанним Прометеевим братом Епітеєм.

Друга частина «Повість про сотворення людей» самим Прометеем пов'язана з першою частиною повторенням головної ідеї. Слідом приспівання темпу і підсилення динаміки. Третя частина ілюструє «Викрадення вогню», коли Прометей на горі Гіперіоні привласнив собі, вірніше не собі, а людськості, вогонь з Аполлонові соняшної коліснички. Тут автор впровадив новий мотив до композиції, «Масштаб Юпітера» відтворений наслідуванням зростаючої бурі. Покарання Прометеев супроводжується також зміною настрою. Твір закінчується «засудом Прометеев», відкопи

Спосонівку Прометеев Там орел карає

і Шевченковим висловом надії на близьке звільнення прикутого до скелі Євтилоносця.

Піаністичне виконання твору було на високому рівні з належно розвиненою технікою та вміло застосованою динамікою і було сприйняте слухачами захоплено.

Далі ще раз виступила танцювальна група парохії Св. Андрія з виконанням «Запорожця» і сольного танку «Чумака».

На закінчення виступив мішаний хор церкви Св. Андрія під диригуванням Михайла Кнаппа, який проспівав «Під Твоєю мільстю» і «Возвесели раба Твого» Бортиянського та «Нині отпущася» Ангелівського.

В кінці зі словом до присутніх звернувся Високопреосвященний Митрополит Мирослав Любачівський. Він відзначив, що почував себе в Клівленді, як у своєму домі, бо пробує у цьому місті 17 і півроку, або чверть свого життя. У своїй діяльності кожний священик чи список має велику допомогу від Бога. Тому, як завжди, треба молитись, просити і Господь Бог вислухає прохання тих, хто звертається до Нього. Своє слово Владика висловлював двома мовами.

На прощання хор церкви Св. Андрія проспівав Владичі «Многая Мати». Успіху концерту сприяла старанність виконавців і введення в програму нового, оригінального, вперше виконаного твору, яким була композиція «Прометей».

проф. Ю. Григорій

Савдійський король...

(Закінчення зі стор. 1) король відвідав Берлін. Під час привітальних церемоній у Шарлоттенбургському замку в Берліні король висловив нагоду й висловив промову. В ній він підкреслює безумовні права Західної Німеччини до Берліну, висловивши надію, що раніше чи пізніше Берлін стане частиною Західної Німеччини.

Одже в цьому своєму виступі король висловив деякі думки, що викликали заклопотання серед його німецьких господарів. Він скритикував Захід, а в тому числі й Західню Німеччину за брак підтримки в напрямі «відзискання арабами влади над Єрусалимом» та висловив віру, «що святе місто Єрусалим колись знову належатиме до арабської території». Єрусалим є під сучасну пору інтегральною частиною Ізраїля і тільки війна, вислідом якої була б тотальна поразка Ізраїля, могла б довести до його повороту у арабські руки.

Добра наукова...

(Закінчення зі стор. 2) років буде вже роїтись перестарілими даними, але щоби це було постійне періодичне видання, яке у щораз нових накладках, чи додатках до першого накладу, справлятиме зроблені помилки та доповнюватиме текст найновішими статистичними й іншими актуальними даними.

Загалом — популярно званий «Пекус» — це добра наукова імпреза. Добре сталося, що її покликане до життя, добре сталося, що її рішення продовжувати і треба, щоби широкі кола українського громадянства знали, що український науковий світ активний, творчий, конструктивний і що, славити Господа, до великої більшості українських науковців знайшла вже дорогу ідея — потреби єдиного українського наукового фронту.

Заквіт квітів на савку могилу мого Односельчанина

бл. п. СТЕПАНА КОЗИНЧУКА

складую 25.00 доларів на Українській Студії в Гарварді.

Опечалений Родні, складую найсередніші співчуття.

БОГДАН РОБАК з Родиною

Б П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої, ніколи Незабутньої ДОНІ

бл. п.

МАРУСІ ГОРБАНЬ

(* 11. 15. 1957 — † 6. 29. 1975)

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА за спокій її душі

в неділю, 29 червня 1980 р., о год. 9-й ранку в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо
Просимо Друзів і Подруг та Знайомих згадати Покійну в цей день в своїх молитвах.

КАТЕРИНА — мама
МИХАЙЛО — тато
АННА — сестра з чоловіком і дітьми

В Сороковий день СМЕРТИ нашого Любого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСА

бл. п.

АНАТОЛЯ ТКАЧУКА

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ за спокій його душі

в суботу, 28 червня 1980 р., о год. 10 ранку в українській католицькій церкві

Пресв. Діви Марії в Нью-Бронсвік, Н. Дж. 80 Лівінгстон Авеню

Приятелів і Знайомих про молитви за його душу та участь в Богослуженні, горем прибіти, просять: дружина — МАРУСА сини — БОГДАН і МИРОН внуки — ХРИСТОФЕР і МИХАЙЛО синами — АЛІСА

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Дорогої

бл. п.

ГАЛИНИ ТЕМЧЕНКО

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Всім, хто допомагав нам в тяжкому горю і смутку.

За волею Покійної, замість квітів, складаємо пожертву 250.00 дол. на Harvard Ukrainian Research Institute.

Муж — СЕМЕН Сини — БОРИС, МАРКО

В глибокому жалю і смутку повідомляємо Членство Організації Державного Відродження України і ОУН, що дня 14-го червня 1980 року, відійшов у Вічність, по тяжкій хворобі, на 76-му році життя.

сл. п. д-р економічних наук

СЕРГІЙ КРОТЮК

член ПУН, голова 40-го Відділу ОДВУ, політичний в'язень польських тюрем, довголітній голова Господарської Ради при місцевій Станції Пласти, активний член церковної управи УПЦ, відомий політичний і громадський діяч.

Вельмишановній Дружині Марії, висловлюємо наші глибокі співчуття.

40-й ВІДДІЛ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ім. полк. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА в Денвер, Колорадо

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що 21 червня 1980 р., по важкій недугі, упокоївся в Бозі, на 63-му році життя.

наш Дорогий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

МИКОЛА ГІСЬ

заступник голови Українського Народного Дому в Баяні, Н. Дж. та секретар 281-го Відділу Українського Народного Союзу в Баяні, народжений в селі Теплиці, повіт Ярослав, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена у похоронному заведенні Коруга, в понеділок, 23-го червня, а ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 24-го червня 1980 року, о год. 9:30 ранком з церкви Пречистої Діви Марії при 25-й вулиці в Баяні, Н. Дж.
Друзі і Знайомих просимо про молитви.
Вічна йому Пам'ять!

Дружина — ІВАННА Син — БОГДАН з дружиною РОЗАЛІЄЮ та сином ДЖОНАТОНОМ-МИКОЛОЮ Донька — ЮЛІЯ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ — ВІДДІЛ у ДЕТРОЙТІ

з глибоким жалем повідомляємо Українське Громадянство і усе Членство, що 8-го червня 1980 року, після довгої і важкої недуги, відійшов у Вічність на 66-му році життя наш Дорогий ДРУГ

сл. п.

МИХАЙЛО ШАВАЛЮК

член ОУН на Рідних Землях, як також член ОУН у Середовищі ЗП УГВР на еміграції, довголітній й активний член ОПБВ у Детройті, учитель середніх шкіл на еміграції, член багатьох громадських організацій, гарячий прихильник спорту, як також великий полюбитель природи

ПОХОРОНИ Покійного відбулися дня 11-го червня 1980 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Детройті, на цвинтар св. Гедика

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа і Члени Відділу

В глибокому смутку і жалю повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, а особливо Підгачан, що дня 21-го червня 1980 року — несподівано по короткій недугі відійшов у Вічність на 78-му році життя — наш найдорожчий БРАТ, ШВАГЕР І ВУЙКО

бл. п.

МИРОСЛАВ КУЧМА

народжений в Підгайцях, Україна, довголітній член міської Управи того ж міста, а в Нью-Йорку рекордовий секретар Товариства «Дністер» 361-го Відділу УНС.
ПАНАХИДА — в понеділок, 23-го червня 1980 року о год. 8-й вечором в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7 вул.

ПОХОРОН — у вівторок, 24-го червня 1980 року о год. 9:30 з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтар св. Андрія в С. Бавид Брук.

Горем прибіти:

сестри — ПАРАСКЕВІЯ КУЧМА
КОРНЕЛІЯ КУЧМА
ОЛЕНА ЕЛІВІЗ з мужем МИХАЙЛОМ
сестринка — ДАРІЯ ЛЕСЬКІВІЗ з мужем АЛЕКСАНДРОМ і дітьми УЛЯНОЮ та МАРКОМ
сестринки — ВОЛОДИМИР ЕЛІВІЗ з дружиною ОРИСЕЮ та донечкою АДРІАННОЮ
РОСТИСЛАВ ЕЛІВІЗ з дружиною МИХАЙЛИНОЮ
брат — ВОЛОДИМИР КУЧМА з родиною
братанки — МИРОСЛАВ КУЧМА з родиною
БОГДАН КУЧМА з родиною
всі три в Україні

Пластовий Курінь «Лісові Чорти» організує

ГІРСЬКО-МАНДРІВНИЙ ТАБІР

для ЮНАКІВ І ЮНАЧОК

Presidential Rance — Білі гори New Hampshire

від 8-15-го серпня 1980 року

В програмі: мандрівництво, самозарядність, картографія, екологія.

Оплата — \$140.00 (включає доїзд із Гардфорда)

Інформації і записки: ІНОР МКУРТА 26 Requesette, Watertown, Mass. 02172 • (617) 926-0695

Спільними силами до спільної мети

Вже від кількох років діє в Оттаві спільний комітет, який групує представників громадських організацій дев'яти національних груп з країн Центральної та Східної Європи: українців, білорусів, литовців, лотвишів, естонців, поляків, чехів, словаків і мадярів.

Діючи під назвою Канадський Комітет Поневолених Народів Європи, комітет цей поставив своїм завданням впливати на наставлення канадського уряду до справ оборони людських та національних прав у країнах Східної Європи, формувати опінію членів канадського парламенту до цих питань та поширення поміж канадським суспільством усіма доступними засобами інформації про порушення міжнародних договорів і зобов'язань Совєтським Союзом і його сателітами.

В основі постанов та діяльності комітету лежить причина, що дотепер жадна національна канадська група, в тому числі і українці, не спромоглися на те, щоб саме в столиці Канади існувала і діяла її крайова репрезентативна група, яка могла б мати кожноточасний доступ до тих чинників в уряді, в парламенті та в інших урядових інституціях, які мають посередній чи безпосередній вплив на формування і ведення канадської політики відносно людських прав і національних питань на теренах під впливом Совєтського Союзу.

В переконанні, що постійні, скоординовані та регулярні акції в Оттаві конче і що вони часто базуються на особистих зв'язках чи на можливостях особистої присутності

на відповідних нарадах, а не лише на принагідних меморандах, спільний комітет рідко коли розгортає свою діяльність у пресі. Щобільше, діяльність комітету завжди ведеться з рамені дев'яти канадських національних груп в Оттаві та, як така, має кращі шанси на успіх, як індивідуальні ініціативи окремих груп.

На основі свого статуту спільний комітет кожного року відбуває свої річні загальні збори, на яких вибирає виконавчий на біжучий рік. Кожного місяця відбуваються регулярні сесії представників всіх національних груп. Від осені 1979 року головою виконавчого комітету є Микола Світуха, заступником голови — М. Воронка (мадяр) і секретарем Дж. Корвін (поляк).

До важливіших ініціатив спільного комітету в біжучій каденції слід зарахувати наступні, подані в хронологічному порядку:

Завдяки співпраці сенаторів Павла Юзика й А. МакДоналда, голови Канадської НАТО Парламентарної Асоціації, члени комітету були запрошені до участі як офіційні обсерватори в пленарних нарадах 25-ї сесії НАТО, яка відбулася в Оттаві в жовтні 1979 року. Слід відзначити, що коли на нарадах деяких комісій були допущені інші представники, делегати комітету були єдиними неурядовими представниками на пленарних сесіях НАТО. В цей сам час комітет влаштував зустріч з обідом для одинадцяти дисидентів під проводом ген. Петра Григоренка, які прибули до Оттави свідчити

перед підкомісією НАТО у справах вільного обміну інформацією. В зустрічі взяли участь дисиденти українці, литовці, вірмени і представники кримських татар.

У зв'язку з пропозицією сенатора С. Гайдаша створити в канадському парламенті окрему комісію у справах людських прав та фундаментальних свобод, спільний комітет звернувся до ряду сенаторів і послав з проханнями про підтримку. Ця справа, на жаль, перепала в зв'язку з розв'язанням канадського парламенту та скликанням виборів.

У грудні минулого року комітет звернувся окремим листом до тодішнього міністра закордонних справ Канади Флора МакДоналда з проханнями стати в обороні заарештованих українських дисидентів Юрія Литвина, батька й сина — Петра й Василя Січків, Василя Стрильця, Миколи Горбала та інших. В січні комітет відбув дві зустрічі з комітетом афганістанців для обговорення спільних виступів проти агресії Совєтського Союзу на Афганістан, брав участь у семінарі на цю тему в Карлтонському університеті та у маніфестації перед парламентом.

В останніх місяцях комітет вів листування в справі бойкоту Олімпійських Ігор у Москві з бюро прем'єра, з міністром закордонних справ М. МакГіганом, з колишнім міністром Флором МакДоналдом, з президентом Олімпік Тростом оф Канада та з іншими особами. Комітет є в контакті з кількома послами, які належать до т. зв. Парламентарної Гельсінської Групи в справі підготовки до нещодавньої Мадридської конференції для перевірки виконання Гельсінських Угод.

Представники комітету взяли участь у переліку а н и х естонського дисидента Юрія Ліни, які відбулися в парламенті з початком травня ц. р. Питання ролі канадської репрезентації на Мадридській конференції буде предметом подальшого обговорення при запланованих зустрічах з різними членами Парламентарної Гельсінської Групи в найближчому майбутньому.

Весняний концерт Школи українознавства в Ньюарку-Ірвінгтоні

По кількох роках Школа українознавства в Ньюарку-Ірвінгтоні відновила традицію весняних концертів, влаштовуваних виключно силами і працею її учнів і учительського складу. Програму готували протягом двох місяців всі класи та індивідуальні учні, виконавці різних творів. Добре виконали монотажі: „Любий мамі“ — перша і третя класи; „Поклінь Шевченкові“ — друга класи; „Ми бачили Україну“ — четверта класи; „На величдє, на соломі“ — п'ята класи; „Любіть Україну“ — шоста класи; „На Білій горі“ — сьома класи; „Привіт, Україно, Тобі“ — восьма класи. Особливо цікаво вийшла драматизація уривків поведі Ольги Кобилянської „В неділю рано зілля копала“, що її поставила 11-та класи на зразок телевізійної передачі.

Учителі — Д. Крайець, М. Бакало, Н. Гончаренко, Л. Генсиор, С. Боровик, Л. Крупа, Л. Павлович, Л. Ткач і О. Ліщинська, за допомогою І. Кононі, підготували монотаж під загальним керівництвом директора Школи українознавства Ю. Кисілевського.

Г. Ледеза, П. Іванічка, А. А. Терпашевець — учасники „Молоді Думки“, під керівництвом проф. Л. Стругацького гарно відповіли декілька пісень. М. Дадківський і Н. Воронка успішно співали сольові пісні:

нами Парламентарної Гельсінської Групи в найближчому майбутньому.

Діяльність спільного комітету ні в чому не поменшує потреби, ані не зменшує засягу виступів центральних репрезентацій окремих національних груп, а навпаки — їх доповнює і посилює. Комітет робить постійні старання інформувати окремі центральні репрезентації про свої почини та бути помічником там, де співпраця і координація дають надії на кращі успіхи для загального добра.

М. Світуха

ТАК БАГАТО ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ТАК МАЛО...

ЗВЕРНЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

Зближаємося до закінчення першої половини цього 1980-го року та пірнички підсумків, від яких залежатиме наше плування, а з цим і наша активність у другому півріччі.

У цьому конкретному випадку маємо на думці „Альманах УНС — 1980“. На честь і славу наших передплатників треба сказати, що в цьому році відгуків на висилку цієї „книжки року“ був у кожному відношенні кращий, від такого в кількох попередніх роках. Це відноситься однаково, як до кількості тих, які відгукнулися, так і до суми, яку вони за цей альманах в платили. Але все це ще далеко від того, що можна б уважати за задовільне та що заохочувало б до продовження такої акції. Бо коли на висилку книжки відгукнувся заведи одна третя тих, цим цю книжку вислали, то це навряд чи може заохочувати до продовження такої акції. І йдеться тут не про якісь великі суми, але про кілька доларів, отже годі повірити, щоб дві третини читачів „Свободи“ не могли на тих кілька доларів спромогтися.

Отже, треба припустити, що маєється тут до діла радше з цілком нормальним і людським недоглядом, перекоченням і подібним, що кожному може трапитися.

І тому ця наша пригадка. Прохаємо всіх тих наших передплатників, які одержали „Альманах УНС — 1980“, і які досі ще не відгукнулись на цю висилку, щоб скористали із доданого до цього заклику формуляра, виконили його та негайно переслали нам разом із платою за альманах та еventуальною поштовою на пресовий фонд, яка буде з подякою повернена на сторінках „Свободи“.

Очевидно, цей наш заклик не відноситься до тих наших передплатників, які з різних причин не можуть собі дозволити на заплату за альманах; їх прохаємо прийняти той альманах, як подарунок від УНС-Союзу. Але ми не думаємо, що таких є аж дві треті частини наших передплатників.

Очікуємо вістки від Вас. Від цього бо, що від Вас очікуємо і що є так мало, може залежати так багато для всієї нашої громади!

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“

Дата: _____

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“:

Ім'я/прізвище: _____ Ч. Відд. УНС: _____

Address: No. _____ Street _____ City _____ State _____ Zip Code _____

В залученні пересилаю \$ _____ (чеком ☐ або поштовим переказом ☐).

\$7.50 — Альманах УНС 1980 р.;

\$ _____ Пресовий Фонд;

\$ _____

„Розп'ягайте, хлопці, коні“, „Верховина“ і „Червона Рута“.

А. Стусик виконав на бандурі „Сон“ і „У полі могла“... Гру на бандурі він вивчав у бандуриста В. Юркевича. О. Полякська відіграла на арфі дві народні пісні: „Чобота“ і „Сонце низенько“.

Дуже добрим був теж виступ з фортепіанним солем А. Шегедина, учня 12-ї класи УМІ — класи Тейса Богданської, а саме: Довженка „Дума“ і „Колотворний етюд“ Годавда.

Вечір відбувся в неділю, 27-го квітня в урочистій обстановці батьками, учнями і гостями великої зали Українського Народного Дому. Програму, яка тривала, із перервою посередина, дві і пів години, відкрив голова Т-ва „Рідна Школа“ д-р Т. Шегедина, декорациями зайнялися О. Стусик і Н. Вуляк, касю — Д. Мостова і В. Кучанський, а прозіраками — Я. Ткач.

Треба тут підкреслити дуже позитивну сторінку такої імпрези. Учні Школи українознавства з великою охотою брали участь в підготовці і виконанні програми, цим підсумовуючи успіхи в школі. Батьки бачили в імпрезі досягнення своїх дітей, а громада мала доказ доцільності Школи українознавства.

В минулому такі концерти учнів ШВУ припинилися через брак зацікавлення спільноту. Цього року реакція спільноти була значно позитивніша і щораз чулися голоси, що такі імпрези треба повторювати щороку, ними бо закріпиться прив'язання і спогади учнів про їхні роки, проведені у своєму гурті, та й закріпиться національна ідентичність.

Спасибі учителям за вкладений великий труд. Два тижні пізніше Школа українознавства досягла другого успіху: переведено тут іспит зрілості під керівництвом проф. С. Федоренка. Це вже 21-ша матура в 30-річній історії цієї школи, яку склали сотні учнів. Школу роками вів сл. п. проф. К. Кисілевський, св. п. проф. Д. Горнякiewicz, потім — сім років проф. М. Чирівський і тепер проф. Ю. Кисілевський.

Н. Н.

„Прометей“ у Парижі

(Закінчення зі стор. 2)

ліка пішла подякувати хористам, солістам і диригентові за мистецьку насолоду, від концерту, якого шкода, що не взяли на телевізю. Тож спізнено оправдувалися ті, хто міг це зробити: „Ми ж не сподівалися, що цей хор буде такої високої музичної культури!“

На цьому зустріч із „Прометеем“ не закінчилася. Наступного дня вони всі прибули на Службу Богу до собору св. Володимира, а звідтам на Монтпарнаський цвинтар, де відбулася Панахида на могилі сл.п. Симона Петлюри. Після молебня о. М. Левенця та прот. Михайла, „Прометей“ відспівав „Журавлі“, а хорист і вокал Американської армії відіграли на трубі пластове „Ніч уже йде... тихо спить“.

„Прометей“ записав собі золотими буквами своє перебування у Парижі. Нам же залишилася на пам'ятку їхня гарна програма з червоно-чорним Прометеем, що приніс нам дрібку цього вогню, який він викрав злим богам...

Софія Наумович

ВІПЛАТИ НА ВИДАННЯ ПОЕМИ-РОМАНУ „СВІДОК“ ВАСИЛЯ БАРКИ

(за час від 1-го лютого до 30-го травня 1980 року, з доповненнями до першого списку за час до 31-го січня)

- По 200.00 дол.: д-р Кравчук Роман і Наталія, Мельник Петро і Наталія, Пирський Михайло;
- 130.00 дол.: о. Шуст Ярослав;
- по 100.00 дол.: Бойчук Богдан і Анна, Бойчук Микола, Воскобінник Галина, Гніздовський Яків, Громадська рада українського села в Глен Спей, д-р Гудзяк Олександр, Декало Ігор і Любов, д-р Дудяк Степан, д-р Макарушка А.В., Садовський Микола, д-р Салік Василь і Рома, д-р Семків В.О., о. Скасків Богдан і Мирослава, д-р Стецьків Євген, Стирко Яків, Шавалюк Юрій, д-р Явний Володимир і Марія, 87 Відділ Союзу Українок;
- по 80.00 дол.: д-р Бачинська М.О., д-р Врецьона Галина, Гусакивський Василь, Попель Надія, Соколик Оксана, Третяк Олег, д-р Шкільник Володимир;
- 75.00 дол.: д-р Серант Іван;
- по 50.00 дол.: Костюк Юрій і Людмила, Ляхович Йосиф і Катерина, Наконечний Павло і Марія, Ховайло Осип і Юлія, Чорний Микола і Стефанія;
- 40.00 дол.: Демків Іван;
- 30.00 дол.: Джус Іванна;
- по 25.00 дол.: Бошко Михайло, Головатий Михайло, Гриняк Богдан і Герта, д-р Зарицький Микол, Довбуш Михайло і Юлія, інж. Дмитренко Данило і Ольга, Капій Марія і Євгенія, Ліщинський Дем'ян, д-р Мигаїчук Я., д-р Нічка Олександр й Іванна, Скасків Євгенія, Татунчук Омелян і Наталія, д-р Филипчук Борис, Черний Ігор і Алла;
- по 20.00 дол.: д-р Осінчук Роман, Савицька Іванна, д-р Ткачук Богдан;
- по 10.00 дол.: Андрієнко М., Вісник Олександр, Гришак Б., Горішній Микола, д-р Дорошак С., Кульба Володимир, Крупа Роман і Елеонора, д-р Ларій Осип, д-р Нічай Степан, д-р Павлишин Юлія, Саліам Андрій і Ольга, Ткачук С., Філь Григорій, д-р Харкевич Мирослава, Чіраш В., Цимбал Тетяна, Шпомак Михайло і Віра;
- по 5.00 дол.: Вагріл Василь, Ладанай Ст. і Л., проф. Шанковський Лев.

Виправляємо імена або прізвища тих жертводавців, що були неправильно подані у першому списку з 6-го травня.

мас бути: Куровицька Евстахія, Кашуба Петро і Стефанія, Грицишин Андрій і Надія, Ровдич Самійло, Капчак Іван і Анна, Назаревич Гаррі, Григорчук Михайло.

Якщо хтось з жертводавців завважить помилку в своєму імені чи прізвищі, просимо повідомити Діловий комітет фонду.

Пригадуємо, що ціна передплати за всі чотири томи „Свідка“ становить 80 дол. Ми звернулися з проханням про допомогу до 2,500 осіб і будемо вдячні навіть за малі пожертви, які уможливають завершення видання збірки.

Пожертви і передплати висилати на conto „Самопоміч“ в Нью-Йорку. Адреса: Self Reliance, Acct. # 8907, 108 Second Ave., New York, NY 10003

Кураторів і Діловий комітет фонду

ДВІ АМЕРИКАНСЬКІ СТАЛЕВІ КОМПАНІЇ, Бетлегем Стіл Ко і Ріпаблік Стіл Корпорейшен, знову гасять деякі свої сталевовиплавні печі напостійно. Бетлегем Стіл гасить і замикає чотири печі в сталевому комплексі Спаровс Поинт, Мерленд, а Ріпаблік замикає одну піч в Гадсен, Алабама. Інші печі можуть бути погашені тимчасово на декілька тижнів, або місяців.

БІЖУЧІ ФІНАНСОВІ ВТРАТИ і ще більший зріст втрат передбачають на близьке майбутнє майже всі американські летунські лінії, і тому розпочали поважне звільнення працюючих. Завдяки знесенню урядових регуляцій у 1978 році, викликали нові летунські лінії і збільшилися обслуговування різних нових міст. Це збільшило конкуренцію і знизило ціни, а в слід за цим — знизило прибутки. В деяких випадках конкуренція довела до цін нижче собівартості, і коли прийшла теперішня рецесія, фінансовий стан летунських компаній так погіршився, що звільнювання робітників стало загальним явищем.

● ВАКАЦІЇ ●

Як над море, то до „ЛІДІЇ“

Вакації над морем, посилять Ваше здоров'я на цілий рік. Цілюща морська вода, Вам допоможе. Товариська атмосфера впливає благотворно на Вас. Чисті ангідні кімнати, з уживанням спільної кухні. Нові модерні апартаменти з приватними лазнями і кухнями, це комфорт за низьку ціну

у Віллі „Лідія“

(Д-р Роман і Зузіана САПОВИЧ)

Пишіть або телефонуйте:

LIDIA — APARTMENTS & ROOMS

128 E. Crocus Rd., Wildwood Crest, N.J. 08260 Phone: (609) 522-3348

THE WORLD'S SAFEST BATHING BEACH

HELP WANTED ● MALE ●

Є ВІЛЬНА ПРАЦЯ

АДМІНІСТРАТОРА

ВЕЛИКОГО БУДИНКУ — ПОВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. ВИМАГАЄТЬСЯ ДОСВІДУ В АДМІНІСТРУВАННІ ТА НАГЛЯДІ ПОСІЛОСТИ.

Голоситись (201) 451-2200

Джерзі Ситі, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ в Нью-Йорку

повідомляє, що

під час півних місяців липня і серпня 1980 р.

УРЯДУВАННЯ В СУБОТИ БУДЕ ТІЛЬКИ від 9 ранку — 1-ої по пол.

ВІДПІШЛИ ВІД НАС

ПВЛО ВАСАРАВ, член УНС Відд. 131 ім. А. Шен-тирського в Чикаго, помер 16 травня 1980 р. на 79-му р. життя. Нар. 1901 р. в Лиску; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Ану, сина; Романа і Михайла в Чикаго та Богдана в Україні та дочку Марію. Похорон відбувся 19 травня на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Ному Пам'ять! Управ

ІВАН ДУДЯК, член УНС Відд. 143 Т-ва Любов у Грейт Медоун, Н. Дж., помер 16 травня 1980 року; членом УНС став у 1931 р. Залишив у смутку дочку: Емілью, Ану, Надію, Зеновію та сина Євгена. Похорон відбувся 19 травня 1980 р. на цвинтарі Пекіст в Грейт Медоун.

Вічна Ному Пам'ять! Анна О. Мандзюк, сестр.

ГРИГОРІЙ ГАВРИЛ ДАЦ-КІВ, член УНС Відд. 106 св. Миколая в Чикаго, Іл., помер 1 червня 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1894 р. в с. Крипе (Радехів), Зах. України; членом УНС став у 1919 р. Залишив у смутку доньку: Емілью, Олю і Лорейн, 3 вунці, 9 правнуків і близьку та дальшу родину в Америці і брата Михайла в Україні. Похорон відбувся 5 червня 1980 р. на цвинтарі Клім оф Гевен в Гладсайд, Іл.

Вічна Ному Пам'ять! Управ

● ВАКАЦІЇ ●

Асторія, Н. Й.

6-РОДИННИЙ ДІМ

на продаж. В добром стані та в добрій ділянці. Гарний дохід та 5 кімнат для власника. По інформації телефонувати: (212) IN 1-5050

ДО ВІНАЙМУ, НА ЛІТО АПАРТАМЕНТ на місяць або сезон, близько до Союзів або Осеці СУМ-А. Тел.: (212) 673-5074 або (914) 423-2677

● HELP WANTED ● ● FEMALE ●

ПОТРІБНО ЖІНКУ до поміч в хатній роботі. Мешкання на місці в Честері, Н. Дж. Добра заплата

Тел.: (201) 879-5458

● REAL ESTATE ●

GREAT LOCATION

Malawan, N.J.

1 1/2 mile from New York bus and train. Lake front recreation area, 4 bedrooms, 2 full bath, lots of closets, 1 acre with woods. \$72,000.00. Financing available. 25% down.

(201) 583-4163

● BUSINESS ●

● OPPORTUNITIES ●

FOR SALE IN ELLENVILLE, N.Y. LIQUOR STORE — \$150,000 volume. Asking \$28,000 with terms — plus inventory.

STATIONARY STORE — \$125,000 volume. Asking \$18,000 with terms — plus inventory.

Call or write SPRAGUE & KILLEEN, INC. 116 Canal St., Ellenville, N.Y. 12418 Tel.: (914) 647-9100

● FUNERAL DIRECTORS ●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465 Tel.: 863-2475

191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009 Tel.: 674-3630

Директор ПОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ

Займається влаштуванням похоронів в каліфорнії, положення в кожній районі міста. Похорон по мінімальній ціні.

Нема то як на

СОЮЗІВЦІ

ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскильських горах біля м. Кергонсон, Н. Й.

Замовляйте місця завчасу на: КІМНАТИ — на незрівнянні вакаційний побут на СОЮЗІВЦІ!

Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 8 тенісових кортів, відбаванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших угодівень.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ у віці 12-18 р.

21-го червня — 2-го липня 1980 р.

ДІТЯЧИЙ ТАБІР

(від 7-11 р.)

ХЛОПЦІ від 21-го червня — 5-го липня 1980 р.

ДІВЧАТА від 5-го липня — 19-го липня 1980 р.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

від 20-го липня — 9-го серпня 1980 р.

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ

від 10-го серпня — 23-го серпня 1980 р.

Ім'я, прізвище

Адреса

Замовлення висилати

Ukrainian National Association Estate

Kerhonkson, N.Y. 12446

Tel.: (914) 626-5641

ЗАМОВЛЕННЯ І ПЕРЕДПЛАТА НА

"THE UKRAINIAN WEEKLY"

Просимо вжити, вивчити і разом з належною передплатою переслати до Адміністрації „Свободи“:

"СВОБОДА"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Дата

Передплата

річно для членів УНС — \$5.00, для нечленів — \$8.00

Прощу зарахувати мене до передплатників

THE UKRAINIAN WEEKLY

Ім'я/прізвище

Address: No. _____ Street _____ City _____ State _____ Zip Code _____

Я є членом УНС. Відд. _____ Я не є членом УНС ☐

Залучую (чеком ☐ грошовим переказом ☐ мою річну передплату ☐

</